

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2021

tijdvak 2

Nederlands CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

- 1 Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen scorepunten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
- 3 De schrijfofdracht wordt als een enkele vraag beschouwd. Algemene regel 6 is derhalve niet van toepassing op de schrijfofdracht.
- 4 Voor het beoordelen van de schrijfofdracht geldt het volgende:
 - 4.1 Er kunnen meerdere (soorten) fouten in een zin worden gemaakt, die alle apart aangerekend worden.
 - 4.2 Meerdere spelfouten in één woord worden één keer aangerekend.
 - 4.3 Spelfouten in dezelfde, identieke woorden worden één keer aangerekend (werkwoordspelling uitgezonderd).
 - 4.4 Spelfouten in een woord en in afleidingen of samenstellingen van dat foutief gespelde woord worden één keer aangerekend.
 - 4.5 Spelfouten bij de vervoeging van werkwoorden worden alle apart aangerekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 De wereld is dol op het Nederlandse ‘niksen’, maar doen we dat wel?

1 maximumscore 1

- (manier) **1** (door het advies van de schrijver over niksens weer te geven)
- (manier) **3** (door het internationale beeld van het Nederlandse niksens te beschrijven)
- (manier) **4** (door andere populaire verschijnselen op te sommen)

Opmerkingen

- *Alle drie de manieren moeten genoemd zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij de manier uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.*

2 A

3 A

4 D

5 B

6 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 1

(Van Veen zou het) oneens/(zou het) niet eens zijn (met de schrijver van het tekstfragment), omdat hij het langslopen van sociale media (op je mobiele telefoon) rustgevend vindt. /
 hij vindt dat scrollen, swipen en liken (op je mobiele telefoon) weinig moeite kost (en dat is ook niksen). /
 hij vindt dat je gedachteloos en zonder veel moeite gebruik kunt maken van je mobiele telefoon. /
 hij vindt dat er weinig hersenactiviteit nodig is voor het langslopen van sociale media (op je mobiele telefoon) / voor het scrollen, swipen en liken (op je mobiele telefoon).

Opmerkingen

- *Voor toekenning van het scorepunt moet de kandidaat aangeven dat Van Veen het oneens is en moet de kandidaat een toelichting geven.*
- *Als de kandidaat alleen antwoordt ‘Dat is ook niksen’, geen scorepunt toekennen.*

8 maximumscore 1

	wel	niet
Bij een wellnessoord zijn altijd andere mensen aanwezig. Niksen kun je het best in je eentje doen.		x
Het verblijf in een wellnessoord vereist slippers, een handdoek en een badjas. Voor niksen zijn die spullen juist niet noodzakelijk.	x	
Voor een uitstapje naar een wellnessoord moet je allerlei zaken regelen. Dat is geen niksen.	x	

Opmerking

Alle antwoorden moeten juist zijn voor toekenning van het scorepunt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

- (reden) **1** (Niks doen heeft een negatief imago.)
- (reden) **3** (De meeste mensen hebben het gevoel dat ze iets nuttigs moeten doen.)
- (reden) **5** (Om goed te kunnen niksen, moet je eerst tijd vrijmaken.)

indien drie goed	2
indien twee goed	1
indien één of geen goed	0

Opmerking

Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij de reden uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.

10 A

Tekst 2 Gun je kind ook eens een teleurstelling

11 C

12 maximumscore 1

curlingouders

Opmerking

Als de kandidaat meer dan één woord gebruikt, geen scorepunt toekennen.

13 maximumscore 1

(boven) alinea 4

14 maximumscore 1

“Dat ‘curlinggedrag’, vaak onbewust en met de beste bedoelingen, komt volgens deskundigen voort uit het toenemend streven van ouders om hun kinderen tegenslag en teleurstelling te besparen.” (regels 45-50)

Opmerking

Als de kandidaat niet de volledige zin citeert, geen scorepunt toekennen.

15 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

Bewering:	juist	onjuist
Curlingouders hebben het beste met hun kinderen voor.	X	
Curlingouders kiezen bewust voor hun manier van opvoeden.		X
Curlingouders stellen gemakkelijk grenzen aan hun kinderen.		X
Met een curlingopvoeding leren kinderen goed omgaan met tegenslag.		X
Als een kind zelf een probleem mag oplossen, kan hij goed leren hoe hij er een volgende keer mee om moet gaan.	X	

indien vijf goed	2
indien vier of drie goed	1
indien twee of minder goed	0

17 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
 kinderen een negatieve ervaring op laten doen / kinderen de gelegenheid geven om een blauwtje te lopen/ een beetje verdriet te hebben/ een beetje pijn te hebben/ een beetje eenzaam te zijn

18 C

19 maximumscore 1

“(is) toenemend ongemak om grenzen aan kinderen te stellen”
 (regels 66-68)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

20 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 **maximumscore 1**

“Ouders moeten de route van hun kinderen niet willen lopen, maar ze kunnen wel helpen de weg te wijzen.” (regels 175-178)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

Tekst 3 Een designkraan maakt het helemaal af

22 **A**

23 **maximumscore 1**

- (zin) **1** (De ‘Oktober Woonmaand’ is voor vele Nederlanders het startsein om het huis opnieuw in te richten of leuke woonaccessoires aan te schaffen.)
- (zin) **5** (Een designkraan maakt het helemaal af.)

Opmerkingen

- *De kandidaat moet de nummers van beide zinnen noteren voor toekenning van het scorepunt.*
- *Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij de zin uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.*

24 **C**

25 **maximumscore 1**

- (doel) **2** (De cirkel nodigt uit om de bijbehorende tekst te lezen.)
- (doel) **3** (De cirkel trekt extra de aandacht van de lezer.)

Opmerkingen

- *De kandidaat moet de nummers van beide doelen noteren voor toekenning van het scorepunt.*
- *Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij het doel uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.*

Tekst 4 Nooit meer in de rij voor de kassa?

26 **A**

27 **B**

28 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 **maximumscore 1**

Als (dan)

30 **B**

31 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

Albert Heijn verwacht door de tijdwinst (als gevolg van kassaloos betalen) meer verkoop/meer klanten.

Opmerkingen

- *Als de kandidaat (alleen) een voorbeeld geeft, geen scorepunt toekennen.*
- *Als de kandidaat een zin uit de tekst citeert, geen scorepunt toekennen.*

32 **A**

33 **maximumscore 1**

(Kassaloze betaalmethoden zijn vooral een aanvulling op het pinnen en geen vervanging daarvan, omdat)

het (scannen/afrekenen) soms sneller/makkelijker is bij een kassamedewerker. /

het bij veel boodschappen soms makkelijker is om niet alles zelf te scannen. /

sommige mensen geen zin hebben om alles zelf te scannen.

Opmerking

Als de kandidaat meer dan 20 woorden gebruikt, geen scorepunt toekennen.

34 **A**

35 **D**

36 **B**

Schrijfpodracht

37 maximumscore 13

Als de kandidaat de opdracht helemaal niet heeft uitgewerkt, geen scorepunten toekennen.

37.1 maximumscore 6

Aftrek inhoud

De score is 6 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

- de aanleiding om de e-mail te schrijven: situatie met betalen bij cateraar 1
- mening kandidaat over de situatie 1
- beschrijving voordeel huidige situatie 1
- beschrijving nadeel huidige situatie 1
- idee kandidaat om situatie te verbeteren 1
- voordeel van deze oplossing 1
- nadeel van deze oplossing 1
- hetgeen kandidaat hoopt te bereiken met e-mail/idee 1
- verzoek kandidaat aan cateraar om te reageren 1

37.2 maximumscore 5

Aftrek taalgebruik

De score is 5 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

- één of twee formuleringsfouten (onvolledige zinnen, onjuiste woordkeuze, onjuiste verwijzingen, onjuiste zinsbouw) 1
- drie of vier formuleringsfouten 2
- vijf of meer formuleringsfouten 3
- één of twee spelfouten (fouten in de spelling van werkwoordsvormen, overige spelfouten, inclusief ten onrechte opgenomen of weggelaten hoofdletters) 1
- drie of vier spelfouten 2
- vijf of meer spelfouten 3
- twee of meer interpunctiefouten 1

Let op: Om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat, géén scorepunten voor taalgebruik toekennen.

De voorgedrukte gegevens tellen niet mee voor het bepalen van het aantal woorden.

37.3 maximumscore 2**Aftrek presentatie/conventies**

De score is 2 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

• passend onderwerp in onderwerpregel	1
• vermelding slotformule en voor- en achternaam	1
• alinea-indeling	1
• samenhang	1
• logische volgorde	1
• passend taalgebruik	1

Opmerking

Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet passen bij de tekstsoort, 1 scorepunt aftrekken.

NB In het programma Wolf vermeldt u de scores van de kandidaat op elk van de drie afzonderlijke beoordelingscriteria.

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinerator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 23 juni te accorderen.

Ook na 23 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 naar een artikel van Renske Baars, Algemeen Dagblad, 26 januari 2018
tekstfragment: naar een artikel op internet (evajinek.kro-ncrv.nl)
- tekst 2 naar een tekst van Annemiek Leclaire, NRC, 15 december 2017
- tekst 3 naar een advertentie in NRC Het Blad, oktober 2018
- tekst 4 naar een tekst van Remco Andersen, de Volkskrant, 5 april 2018